

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/75/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118211421
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Slávka Zborovjanová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7118211421.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a členiek senátu JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Zuzany Stolárovej, v spore žalobcu A. B. C., nar. XX.X.XXXX, D., E. XXXX/X, zastúpený JUDr. Ladislavom Miklošom, advokátom Košice, Vodná 6, proti žalovanej Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci, o odvolaní žalobcu proti rozsudku 34C/28/2018-330 z 9.11.2021, Okresného súdu Košice I.

rozhodol:

- I. P o t v r d z u j e rozsudok v II. výroku.
II. Žalovanému p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie (ďalej len súd) odvolaním napadnutým rozsudkom rozhodol, že I. žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 4 618,74 eur titulom majetkovej ujmy a sumu 15 000 eur titulom nemajetkovej ujmy, a to všetko do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku, II. v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a III. žalobcovi priznal voči žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy 4 618,74 eur titulom majetkovej ujmy a z priznanej sumy 15 000 eur titulom nemajetkovej ujmy, o výške ktorých bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2.1. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že žalobca sa doručenou žalobou domáhal, aby zaviazal žalovanú zaplatiť mu sumu 4 618,74 eur titulom majetkovej ujmy a sumu 24 200 eur titulom nemajetkovej ujmy, ktorá mu vznikla v súvislosti s nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci. Žalobca uviedol, že prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I podal na neho obžalobu sp. zn. 4Pv 475/12/8802, na základe uznesení o vznesení obvinenia ČVS: KRP-34/OEK-KE-2012 z 25.2.2014 za obzvlášť závažný zločin podvodu formou účasti podľa § 21 ods.1 písm. d/ k § 221 ods.1,4 písm. a/ Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 ods.1 písm. d/ Trestného zákona. Proti rozhodnutiu podal 6.3.2014 sťažnosť, o ktorej rozhodol prokurátor tak, že ju zamietol ako nedôvodnú. Rozsudkom Okresného súdu Košice I z 19.9.2016 vydaným v konaní 8T/29/2014 bol spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal prokurátor okresnej prokuratúry odvolanie a Krajský súd v Košiciach uznesením z 2.10.2017 vydaným pod 8To/33/2017 odvolanie prokurátora podľa § 319 Trestného poriadku zamietol. Za nezákonné rozhodnutie žalobca považuje uznesenie vyšetrovateľa krajského riaditeľa policajného zboru odboru kriminálnej polície so sídlom v Košiciach, Kuzmányho 8 Košice z 25.2.2014 vydané pod sp. zn. ČVS:KRP-34/OEK-KE-2012 o vznesení obvinenia pre obzvlášť závažný zločin podvodu formou účasti. Za nesprávny úradný postup žalobca považuje stav, keď prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I podal na neho obžalobu, doručení Okresnému súdu Košice

I 10.9.2014 pod sp. zn. 4Pv 475/12/8802, ako aj podanie odvolania prokurátorom okresnej prokuratúry zo 9.2.2017 proti rozsudku Okresného súdu Košice I z 19.9.2016. V konaní si uplatňuje náhradu škody z dôvodu trov obhajoby vyplatených v trestnom konaní v sume 1 784,88 eur advokátovi F. G. H. a v sume 2 833,86 eur advokátke F. D. I., spolu 4 618,74 eur. Náhradu nemajetkovej ujmy žalobca odôvodnil zhoršením kvality života v oblasti rodinnej, spoločenskej a pracovnej, zhoršil sa mu zdravotný stav, trpí depresiami, nespavosťou, podľa jeho názoru ospravedlnenie nie je postačujúce. Nezákonným rozhodnutím, ako aj nesprávnym úradným postupom došlo k zásahu do jeho subjektívnych osobnostných práv, k narušeniu rodinných vzťahov a rodinných väzieb. Bol psychicky indisponovaný, do dnešného dňa užíva antidepresíva a navštevuje psychiatrickú ambulanciu.

2.2. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe navrhla žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Mala za to, že neexistuje rozhodnutie, ktoré by bolo možné v súlade s § 6 ods.1 z. č. 514/2003 Z. z. považovať za nezákonné, a ktorým mala byť spôsobená žalobcovi škoda.

2.3. Súd po vykonanom dokazovaní citoval znenie § 27 ods.1,2, § 1, § 2, § 3 ods.1,2, § 4 ods.1 písm. b/, písm. f/, § 5 ods.1, § 6 ods.1,2,3, § 9 ods.1,3,4, § 15 ods.1,2, § 16 ods.1,4, § 17 ods.1,2,3,4 z. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej správy, § 6 z. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, čl. 46 ods.3 z. č. 460/1992 Zb. Ústavy SR, čl. 5 ods.1,5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a konštatoval, že v danom prípade je daná pasívna legitímácia Slovenskej republiky, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR. Pri svojom rozhodovaní vychádzal z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR 8Cdo/289/2014.

2.4. Konštatoval, že predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu majetkovej ujmy a náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý odôvodnil nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom.

2.5. Vo veci nebolo sporné, že uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru Košice, Odboru kriminálnej polície bolo žalobcovi vznesené obvinenie z obzvlášť závažného zločinu podvodu formou účastníctva podľa § 21 ods. 1 písm. d) k § 221 ods.1, ods.4 písm. a) Trestného zákona. Proti tomuto uzneseniu o vznesení obvinenia podal žalobca 6.3.2014 sťažnosť, ktorá bola uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I z 28.4.2014 vydaným pod č.k. 4Pv 475/12/8802 - 48 zamietnutá. Nebolo tiež v konaní sporné, že prokurátor Okresnej prokuratúry Košice I podal na žalobcu Okresnému súdu Košice I obžalobu. Rozsudkom Okresného súdu Košice I z 19.9.2016 bol žalobca oslobodený spod obžaloby prokurátora z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Krajský súd v Košiciach uznesením z 2.10.2017 zamietol odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I vo vzťahu k obžalovanému žalobcovi k oslobodzujúcej časti napadnutého rozsudku. Rozsudok Okresného súdu Košice I z 19.9.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach z 2.10.2017 tak nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 2.10.2017. Žalobca ako poškodený podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím ako aj nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v zmysle § 15 z. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (čl. 6 spisu). Listom z 8.8.2018 Generálna prokuratúra Slovenskej republiky žalobcu upovedomila, že ním uplatňovaný nárok na náhradu škody neuspokojí z dôvodu, že nie sú dané zákonné dôvody a zákonné podmienky na jeho uspokojenie (čl. 15 - 18). Trestné stíhanie žalobcu sa tak začalo 25.2.2014 a skončilo 2.10.2017.

2.6. Súd konštatoval, že uznesenie o vznesení obvinenia nebolo pre nezákonnosť zrušené podľa § 4 ods.1 citovaného zákona, preto bolo potrebné zaoberať sa otázkou, či oslobodenie spod obžaloby môže mať z hľadiska § 6 citovaného zákona rovnaký význam ako jeho zrušenie pre nezákonnosť. Súd sa stotožnil s argumentáciou žalobcu, že oslobodenie spod obžaloby má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť, čo je základná podmienka pre uplatnenie práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, tak ako to vyplýva z dikcie § 6 ods.1 citovaného zákona a poukázal na ustálenú súdnu judikatúru a súdnu prax.

2.7. Nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania voči jeho osobe v celkovej výške 24 200 eur, súd pri určovaní rozsahu náhrady škody a to nároku na úhradu nemajetkovej ujmy žalobcu vznikutej v dôsledku nezákonného rozhodnutia postupoval podľa § 17 ods.1 až 4, § 17 ods.2 z. č. 514/2003 Z.z. zakladá nárok poškodeného na náhradu nemajetkovej ujmy a to bez ohľadu na to, či zároveň vznikla škoda (skutočná škoda či ušlý zisk).

2.8. Konštatoval, že nemajetková ujma predstavuje zásah do inej, než majetkovej sféry poškodeného a nie je spojená so znížením majetkového stavu, či jeho nezvýšením a vedľa nepriaznivých dôsledkov vyvolaných neprimeranou dĺžkou súdneho konania resp. trestného konania, môže zahŕňať iné negatívne dopady nesprávneho úradného postupu, či nezákonného rozhodnutia, najmä do osobnostnej integrity poškodeného. Peňažná kompenzácia je v zákone označená ako spôsob subsidiárneho odškodnenia, ktoré nastupuje vtedy, ak nie je možné vzniknutú nemajetkovú ujmu nahradiť inak,

t.j. kedy dostačujúcim prostriedkom nápravy nebolo len obyčajné konštatovanie porušenia práva. Trestné stíhanie žalobcu trvalo od 25.2.2014, kedy mu bolo vznesené obvinenie a skončilo 2.10.2017 nadobudnutím právoplatnosti a vykonateľnosti oslobodzujúceho rozsudku v spojení s rozhodnutím krajského súdu o odmietnutí odvolania prokurátora.

2.9.Kritéria, na ktoré má súd prihliadať pri určení výšky peňažnej náhrady sú stanovené v § 17 ods.3 zákona. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súdom musí byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Úvaha súdu nemôže byť svojvoľná a nepreskúmateľná, súd musí mať preukázanú najmä skutočnosť, pre ktorú dospel k záveru, že zadosťučinenie podľa prvého odseku 17 nie je postačujúce, predovšetkým z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na jej postavenie v rodine, v spoločnosti a podobne. Súd poukázal na rozhodnutie R 21/1995 a uznesenie Najvyššieho súdu SR 7Cdo 145/2011, 3Cdo 137/2008 a rozhodnutie ESLP vo veci Daniel C. Bulharsko z 2.9.2010, sťažnosť č. 9411/05, § 5.

2.10.Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplynulo, že trestné stíhanie žalobcu negatívne ovplyvnilo jeho osobný, rodinný, spoločenský a pracovný život. Žalobca pristúpil k uzavretiu dohody o ukončení pracovného pomeru s jeho vtedajším zamestnávateľom Slovenskou sporiteľňou, a.s., v dôsledku trestného stíhania si žalobca doposiaľ nedokázal nájsť vhodnú prácu, uplatnenie zodpovedajúce jeho vysokoškolskému vzdelaniu ekonomického zamerania a jeho doterajším skúsenostiam, v ťaživej finančnej situácii sa ocitla celá jeho rodina, teda manželka a študujúce deti pochádzajúce z jeho manželstva, žalobca pracoval na dohody o vykonaní práce, resp. na základe uzavretých pracovných zmlúv na pozíciách absolútne neadekvátnych jeho kvalifikácii, napr. v pozícii nočného strážnika v kameňolome, predavača, skladníka vo veľkosklade ovocia a zeleniny. Táto nepriaznivá situácia v rodine primäla žalobcu požičiavať si finančné prostriedky, napr. od brata žalobcu približne v sume 15 000 eur. Súd konštatoval, že žalobca nebol nikdy trestne stíhaný, viedol bezúhonný život, žil harmonickým a spokojným životom, udržiaval spoločenské vzťahy s priateľmi, známymi, bol úspešným vo svojom profesijnom a pracovnom zaradení. Kriminalizácia jeho osoby, strata zamestnania a stabilného príjmu vyvolali u žalobcu neistotu, stres, akútnu depresiu, úzkostné stavy a sociálnu izoláciu.

2.11.Vykonaným dokazovaním, najmä výsluchmi svedkov bolo preukázané, že trestné stíhanie žalobcu negatívnym spôsobom ovplyvnilo vzťahy žalobcu so známymi.

2.12.Súd poukázal na skutočnosť, že žalovaná v spore ani len netvrdila, že sa ako pôvodca zásahu do osobnostných práv žalobcu žalobcovi ospravedlnila, nahradila mu škodu, resp. prejavila nejakým spôsobom ľútosť. V záverečnej reči žalovaná zotrvala na svojom právnom názore o neexistencii zákonných podmienok pre uspokojenie nároku na náhradu škody.

2.13.Na druhej strane súd primeranosť nemajetkovej ujmy posudzoval v kontexte zohľadnenia ďalších právnych predpisov upravujúcich obdobnú problematiku, ako napríklad § 5 ods.1 druhá veta z.č. 215/2006 Z.z. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 3Cdo 19/2018, ako aj ESLP ústavného súdu, Najvyššieho súdu SR 6MCdo 15/2012, 5Cdo 4/2018 a dospel k záveru, že všetky uvedené následky predstavujúce nemajetkovú ujmu sú v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím. Vzťah medzi príčinou (nezákonným rozhodnutím) a následkami je priamy, bezprostredný, nebyť začatia trestného stíhania tieto následky by nenastali.

2.14.Z uvedeného dôvodu súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15 000 eur a v prevyšujúcej časti uplatnenej nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobu zamietol.

2.15.Čo sa náhrady nemajetkovej ujmy z nesprávneho úradného postupu prokurátora Okresnej prokuratúry Košice I, ktorý spočíval v podaní obžaloby na žalobcu a podania odvolania proti oslobodzujúcemu rozsudku týkajúceho sa obžalovaného žalobcu súd nesprávny úradný postup orgánu činného v trestnom konaní v spore preukázaný nemal. Poukázal na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR, podľa ktorého nesprávnym úradným postupom musí byť vyvolaná inou ako rozhodujúcou činnosťou orgánu verejnej správy (3Cdo 220/2010, 4Cdo 24/2004, 2Cdo 205/2009).

2.16.Prihliadajúc k uvedenému právnomu názoru súd nemal preukázaný nesprávny úradný postup orgánu činného v trestnom konaní v súvislosti s podaním obžaloby na súd a podaním odvolania proti rozsudku Okresného súdu Košice I.

2.17.K nároku na priznanie škody žalobcovi titulom majetkovej ujmy, a to z dôvodu trov obhajoby vyplatených v trestnom konaní v sume 1 784,88 eur a 2 833,86 eur súd konštatoval, že žalovaná nerozporovala tieto výdavky žalobcu, nenamietala ich neúčelnosť ani nehospodárnosť, teda uzavrel, že vyplatenie odmeny za jednotlivé úkony právnej služby a jej výšky advokátom obžalovaného žalobcu v trestnom konaní nebolo medzi stranami sporné.

2.18.O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1, § 262 ods.1 CSP, pričom vychádzal z rozhodnutia ESLP č. 30428/96, resp. 76809/01 ako konštatoval, že zásada úspechu v spore sa premieta v § 255 CSP a uplatní sa tak, že neúspešná strana je povinná nahradiť v spore úspešnej strane

trovy konania, ktoré jej vznikli v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. O trovách súd rozhodol tak, že priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % z priznanej sumy 4 618,74 eur titulom majetkovej ujmy a z priznanej sumy 15 000 eur titulom nemajetkovej ujmy, o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

3.1. Žalobca napadol rozsudok včas podaným odvolaním v rozsahu výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol z dôvodov podľa § 365 ods.1 písm. d/, f/ a h/ CSP.

3.2. Odvolanie zdôvodnil poukazom na čl. 2 ods.2, § 217 ods.1 prvá veta CSP, § 17 ods.4 z.č. 514/2003 Z.z., § 6 z.č. 215/2006 Z.z., § 365 ods.1 písm. f/, h/ CSP, ods. 39 nálezu Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 754/2016-42.

3.3. Žalobca pri určení nemajetkovej ujmy vychádzal v prvom rade z minimálnej mzdy v roku 2018, ktorá bola určená sumou 480 eur. Pri aplikácii § 6 z.č. 215/2006 Z.z. bola dodržaná základná podmienka minimálna mzda v roku 2021, teda v čase rozhodnutia súdom vo veci samej dosiahla úroveň 623 eur, čo pri aplikácii vyššie uvedeného ustanovenia predstavuje sumu 31 150 eur. Ak by bola priznávaná nemajetková ujma postupom podľa § 217 ods.1 CSP s použitím § 6 z.č. 215/2006 Z.z. tak priznaná nemajetková ujma nedosiahla úroveň ani 50 % možného nároku. Určenie nemajetkovej ujmy nepovažuje za postup, ktorým bola dodržaná zásada proporcionality. Priznanú nemajetkovú ujmu považuje za neprimeranú k následkom, ktoré boli spôsobené nezákonným trestným stíhaním.

3.4. Žalobca uviedol, že bol spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že skutok, ktorý sa kládol za vinu žalobcovi, nie je trestným činom. To znamená, že žalobca je nevinný, musel konštatovať až okresný súd. V tejto súvislosti je nevyhnutné uviesť, že nemajetková ujma ako returárna náhrada plní tri funkcie, satisfakčnú, prevenčnú a represívnu. Poukázal na nález Ústavného súdu III. ÚS 754/2016-42, v ktorom konštatoval, že štát musí znášať následky za postup svojich inštitúcií, ak nimi bol privedený nepriaznivý stav fyzickej alebo právnickej osobe.

3.5. Z uvedeného dôvodu sa javí rozhodnutie súdu ako nedostatočné, keď nie je zrejmé, prečo sa súd nevysporiadal s represívnou funkciou nemajetkovej ujmy. Čo je však dôležitejšie, sú následky, ktoré boli spôsobené žalobcovi nezákonným rozhodnutím. Konštatoval, že už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a to tým skôr, ak ide o obvinenie nepravdivé, ktoré je potvrdené právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom súdu.

3.6. Žalobca do času vznesenia obvinenia viedol riadny život, mal založenú rodinu s manželkou a dvoma dcérami, s ktorými býval v spoločnej domácnosti. Žalobca musel ukončiť pracovný pomer, nevedel si nájsť zamestnanie, musel pracovať ako nočný strážnik v kameňolome. Do dnešného dňa sa žalobcovi už nepodarilo nájsť vhodné zamestnanie i napriek tomu, že bol spod obžaloby oslobodený, čiže následky nezákonného obvinenia pretrvávajú a už nikdy sa nebudú dať konvalidovať. Žalobca neudržiava spoločenské vzťahy s priateľmi, zle znáša následky na svojom psychickom zdravotnom stave, je liečený s psychickými problémami. Žalobca bol trestne stíhaný od 25.2.2014 do 2.10.2017, teda viac ako 43 mesiacov.

3.7. Podľa citovaného odseku 39. uznesenia Ústavného súdu SR, by si žalobca mohol uplatniť nemajetkovú ujmu v sume 26 660 eur bez toho, aby žalobcom uplatnený nárok nemohol byť považovaný za neprimeraný. Konajúci súd sa žalobcovou argumentáciou, týmto nálezom, vôbec nevysporiadal, iba v odseku 114. rozsudku uviedol príklady priznaných súm titulom nemajetkovej ujmy. S týmto právnym posúdením a argumentáciou nesúhlasí. Aj z uvedeného dôvodu považuje rozsudok za nedostatočne odôvodnený a priznanú nemajetkovú ujmu za neprimeranú k následkom vyvolaným trestným stíhaním žalobcu.

3.8. Žalobca považuje rozhodnutie súdu o trovách konania za zákonné a spravodlivé, vychádzajúce z § 255 ods. 1 CSP.

3.9. Žalobca rozhodnutie súdu v časti II. výroku vníma ako v rozpore s článkom 2 ods.2 CSP pri aplikácii ods. 39. nálezu Ústavného súdu SR III. ÚS 754/2016-42, ako aj v rozpore so zásadou proporcionality, preto rozsudok trpí inou vadou konania, čo zakladá ďalší odvolací dôvod podľa písm. d/.

3.10. Žalobca navrhol, aby odvolací súd zmenil výrok II. rozsudku Okresného súdu Košice I sp.zn. 34C/28/2018 z 9.11.2021 tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 9 000 eur titulom nemajetkovej ujmy do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a žalobcovi proti žalovanej prizná nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

4.1. K odvolaniu žalobcu sa vyjadrila žalovaná, ktorá konštatovala, že spomínaný nález Ústavného súdu ÚS SR III. ÚS 754/2016 nemožno aplikovať na všetky súdne konania, vedené v rámci všeobecného súdnictva pri uplatňovaní nároku na náhradu škody podľa z.č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

4.2. Predmetný nález je potrebné vnímať a následne aj aplikovať v kontexte konkrétneho prípadu, ktorý bol v danej veci riešený ÚS SR, a to vzhľadom aj na dĺžku vedeného trestného stíhania, dĺžku trvania väzby a dôsledky ovplyvňujúce osobu obvineného.

4.3. Je pravdou, že ÚS SR sa v predmetnom prípade nález III. ÚS 754/2016 vyjadril, že nemožno považovať sumu 620 eur za mesiac trvania trestného stíhania za adekvátnu, čo ale neznamená, že v každej veci, bez ohľadu na jeho individuálne charakteristiky, bude vyššie uvedená suma za každý mesiac trestného stíhania všeobecnými súdmi, aplikovaná bez výhrad. Namietol, že ak by bol prijatý takýto záver, jeden mesiac trestného stíhania predstavuje sumu 620 eur, tak následkom by bola skutočnosť, že pri trestných stíhaniach, trvajúcich viac ako 50 mesiacov, by súdy automaticky, mechanicky priznávali nemajetkovú ujmu vo výške podľa § 17 ods.4 z.č. 514/2003 Z.z., a to bez ohľadu na zohľadnenie individuálnych okolností konkrétneho prípadu. Takýmto postupom by sa priznala dĺžke trestného stíhania, presahujúcej 50 mesiacov, rovnaká závažnosť, resp. ujma, ako ujma a závažnosti vzniknutej obetiam násilných trestných činov.

4.4. Nemožno súhlasiť s názorom žalobcu, že sa súd mal pridržiavať práve tohto nálezu. Súd v bode 114. odôvodnenia poukázal na obdobné rozhodnutia a takýto postup súdu je možné považovať za správny a zákonný, čím bolo princípu právnej istoty učinené zadosť.

4.5. Tiež nemožno súhlasiť s tvrdením žalobcu, že nevyjadrením sa súdu k nálezu ÚS SR III. ÚS 754/2016 vo svojom odôvodnení, má za následok zmarenie legitímnych očakávaní žalobcu. V tomto ohľade sa súd dostatočne zaoberal príslušnou judikatúrou, pričom neuvedenie vyššie uvedeného nálezu v odôvodnení rozsudku, samo o sebe hneď neznamená porušenie legitímnych očakávaní žalobcu a nezákonný postup súdu. Nemožno legitímne očakávať, že všetky súdy budú mechanicky sa pridržiavať konkrétnej sumy určenej v jednom z náleзов ÚS, a to bez zohľadnenia iných okolností, individualít daného prípadu.

5.1. K vyjadreniu žalovaného žalobca uviedol, že sa nestotožňuje s týmto názorom žalovanej. Konštatoval, že sčasti je možné súhlasiť so žalovanou, že pri priznávaní nároku na nemajetkovú ujmu je potrebné skúmať okolnosti každého prípadu individuálne a nie je možné ju paušalizovať s poukazom na nález ÚS.

5.2. V tejto súvislosti považoval za potrebné uviesť, že horná hranica nemajetkovej ujmy uplatňovanej podľa z.č. 514/2003 Z.z. bola zavedená novelou č. 412/2012 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2013. Je otáznou, či takto novelizovaný zákon je ústavnou konformný s čl. 46 ods.3 Ústavy SR.

5.3. Ak žalobca použil argumentáciu nálezom ÚS SR, poukazoval tým na skutočnosť, že uplatňovaná nemajetková ujma v sume 620 eur za každý mesiac trestného stíhania, nie je neprimeraná.

5.4. V odvolaní žalobca poukázal aj na posúdenie jeho osoby a okolností, za ktorých došlo k nezákonnému trestnému stíhaniu s dôrazom na následky tohto trestného stíhania v oblasti rodinnej, zdravotnej, spoločenskej a pracovnej, preto priznaná výška nemajetkovej ujmy, sa žalobcovi javí ako neprimeraná.

5.5. Aj keď posudzovanie výšky nemajetkovej ujmy nie je exaktne upravené žiadnym právnym predpisom, závisí od voľnej úvahy súdu, aj argumentácia súdov vychádza len z rozhodnutí rôznych súdov, pričom argumentácia žalobcu nálezom ÚS SR sa prehliada.

5.6. V tejto súvislosti je nevyhnutné uviesť, že „kto nezažil, nepochopí“ nehovoriac, že následky pretrvávajú dodnes a sú neodstrániteľné ani priznaním majetkovej ujmy.

5.7. Z tohto pohľadu považuje žalobca priznanú výšku nemajetkovej ujmy za neprimeranú a vyjadrenie žalovanej k tejto problematike za nedostatočnú, nekorešpondujúcu s požiadavkami na jej uplatnenie podľa § 17 ods.3 z.č. 514/2003 Z.z.

5.8. Žalobca zotrval na všetkých svojich predchádzajúcich tvrdeniach.

6.1. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podal žalobca v zákonnej lehote, preskúmal rozsudok podľa § 379 a § 380 ods.1 CSP ako aj konanie mu predchádzajúce, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods.1 CSP a rozsudok vo výroku II. ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods.1,2 CSP, lebo odvolací súd sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje, na čom nič nemení ani podané odvolanie.

6.2. Rozsudok, vo výroku I. a III., nebol odvolaním napadnutý a tieto výroky nadobudli právoplatnosť (§ 227 ods.1 CSP), preto neboli v uvedenom rozsahu v odvolacom konaní preskúmané.

7.1. Žalobcom uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. d) CSP, predstavuje vady konania, ktoré nie sú subsumované pod ostatné odvolacie dôvody avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie napr. nesprávne realizovaná manudukčná povinnosť (§ 160), postihujú chybný postup súdu prvej inštancie pri dokazovaní, nesprávne posudzovanie procesných

otázok v priebehu konania (ktoré neboli predmetom samostatného rozhodovania), chybné poučovanie účastníkov a ďalšie nedostatky v jeho činnosti, ku ktorým došlo v priebehu konania alebo v súvislosti s rozhodovaním. Vadnosť konania môže účastník preukazovať nielen na základe skutkového a dôkazného stavu, ktorý tu bol v konaní pred súdom, ale tiež s prihliadnutím na skutočnosti a dôkazy, ktoré neboli pred súdom uplatnené.

7.2.Žalobca namietol, že súd sa nevysporiadal s jeho argumentáciou vyplývajúcou z Nálezu ÚS SR III. ÚS 754/2016-42 a nepoužil pri rozhodovaní princíp proporcionality.

7.3.Odvolací súd poukazuje na to, že prvoinštančný súd pri určovaní primeranosti nemajetkového zadostučinenia vychádzal z množstva rozhodnutí, prevažne najvyššieho súdu, ktoré boli vydané po náleze ÚS, na ktorý sa žalobca odvoláva. Skutočnosť, že súd neprihliadal na tento nález, ale na iné rozhodnutia NS, ktoré boli k prejednávanému sporu bližšie, nezakladá tento odvolací dôvod.

7.4.Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že v prejednávanom spore (na rozdiel od sporu, ktorý bol posudzovaný Nálezom ÚS SR III. ÚS 754/2016-42), žalobca nebol väzobne stíhaný a jeho trestné stíhanie nemalo tak negatívny dopad na jeho rodinu.

8.1.Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP, nesprávne skutkové zistenia súdu prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov, môže byť naplnený, len ak súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky k nesprávnym skutkovým zisteniam.

8.2.Odvolací súd nezistil naplnenie tohto odvolacieho dôvodu. Súd prvej inštancie vykonané dôkazy správne vyhodnotil, pričom jeho skutkové závery majú plnú oporu, respektíve sa v celom rozsahu opierajú o vykonané dokazovanie.

9.Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. h/ CSP, nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, je daný keď na zistený skutkový stav súd neaplikoval príslušnú právnu normu (úplne ju opomenul aplikovať), alebo aplikoval nesprávnu právnu normu, alebo obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval. V danom prípade súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne aplikoval správne právne normy, ktoré i správne interpretoval.

10.Žiaden zo žalobcom uplatnených odvolacích dôvodov nie je daný.

11.Odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie v danej veci, výsledky dokazovania správne vyhodnotil a dospel i k správnym skutkovým záverom pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku, a odvolací súd zároveň v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci a odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť.

12.Na zdôraznenie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku (§ 387 ods.2) možno doplniť nasledovné:

13.1.Predmetom odvolacieho konania je, tá časť súdneho rozhodnutia, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, predstavujúca žalobcom žiadanú nemajetkovú ujmu vo vyššom rozsahu 9 200,- eur.

13.2.Vychádzajúc z rozsahu odvolania sa odvolací súd v odvolacom konaní zamerlal na posudzovanie primeranosti priznaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

14.Zákon č. 514/2003 Z.z. ustanovuje, že zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci je absolútnou objektívnou zodpovednosťou, čiže tejto zodpovednosti za nemožno zbaviť a nastáva bez ohľadu na zavinenie.

15.1.Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní nebolo sporné, že rozhodnutie, ktoré škodu spôsobilo bolo uznesenie o vznesení obvinenia ČVS: KRP-34/OEK-KE-2012 z 25.2.2014 a trestné stíhanie žalobcu bolo ukončené vydaním uznesenia KS v Košiciach z 2.10.2017, ktorým nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť rozsudok OS Košice I k 2.10.2017.

15.2.Trestné stíhanie žalobcu trvalo 44 mesiacov.

16.1.Podľa § 17 ods.1 z. č. 514/2003 Z. z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

16.2.Podľa § 17 ods.2 z. č. 514/2003 Z. z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

16.3.Podľa § 17 ods.3 z. č. 514/2003 Z. z. výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

16.4.Podľa § 17 ods. 4 z. č. 514/2003 Z. z. výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

17.Podľa § 6 z. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy.

18.Podľa Článku 46 ods.3 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

19.Podľa Článku 5 ods. 1 a ods. 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane na základe postupu stanového zákonom:

- a) zákonné pozbavenie slobody osoby po odsúdení príslušným súdom;
- b) zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody z dôvodu nesplnenia rozhodnutia vydaného súdom v súlade 8 9 so zákonom alebo s cieľom zabezpečiť splnenie povinnosti stanovenej zákonom;
- c) zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak je to dôvodne považované za potrebné za účelom zabránenia spáchaniu trestného činu alebo úteku po jeho spáchaní;
- d) pozbavenie slobody maloletého na základe zákonného rozhodnutia za účelom výchovného dohľadu alebo jeho zákonné pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán;
- e) zákonné pozbavenie slobody osôb, aby sa zabránilo šíreniu nákazlivej choroby, alebo duševne chorých osôb, alkoholikov, narkomanov alebo tulákov;
- f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu, alebo osoby, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní.

Každý, kto bol zatknutý alebo pozbavený slobody v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie.

20.Podobne Listina základných práv a slobôd ustanovuje v čl. 36 ods. 3, že každý má právo na náhradu škody, ktorú mu spôsobilo nezákonné rozhodnutie súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy, a v čl. 36 ods. 4, že podmienky a podrobnosti ustanovuje zákon.

21.1.Základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby (či zastavením trestného stíhania), je však potrebné hľadať nielen v čl. 46 ods.3 ústavy a čl. 36 ods.3 listiny, ale vo všeobecnej rovine aj v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát považovaný za právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorými zasahujú do základných práv jednotlivca. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie skutočne v trestnom konaní potvrdilo.

21.2.Každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného.

21.3.Bezpochyby samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a to tým skôr, ak ide o obvinenie nepravdivé, ktoré je potvrdené

právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom súdu (Ústavný súd Českej republiky nález sp. zn. I. ÚS 554/04 z 31. marca 2005).

21.4.Prvoinštančný súd považoval náhradu nemajetkovej ujmy za primeranú s poukazom na dokazovaním zistený rozsah utrpanej nemajetkovej ujmy žalobcu a vymedzil kritériá, ktorých naplnenie skúmal a vyhodnocoval na základe výsledkov vykonaného dokazovania (body 92., 93., 95, 96., 101.,102.).

22.1.Odvolací súd zastáva názor, že priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch neporušuje princíp primeranosti k iným odškodneniam (bod 114 odôvodnenia rozhodnutia), zohľadňuje osobitosť daného prípadu, nevytvára priestor na obohatenie sa žalobcu, ale znamená preňho spravodlivé zadostučinenie, pretože je primeraná intenzite ujmy danej dĺžkou trvania zásahu v oblasti profesijnej, rodinnej a spoločenskej s prihliadnutím na osobu žalobcu, jeho doterajší život, závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo.

22.2.Odvolací súd poukazuje na závery ÚS uvedené v Náleze III. ÚS 754/2016-42 „...Ústavný súd je toho názoru, že stanoviť presnou sumou výšku náhrady nemajetkovej ujmy za deň či mesiac trvania väzby alebo vedenia trestného stíhania vopred pre všetky prípady nie je možné, pretože primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy musí zohľadňovať vždy osobitné okolnosti prípadu, ktorých rozmanitosť nemožno vopred postihnúť. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či Európskeho súdu pre ľudské práva, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste. Ani to však neznamená, že takúto rozhodovaciu prax týchto orgánov by nebolo na mieste nezohľadniť.“, a dodáva, že nemožno mechanicky prevziať ani závery vyslovené v citovanom náleze.

23.Odvolací súd je si vedomý toho, že akékoľvek odškodnenie nenahradí prežitú traumú, neistotu a krivdu vyvolanú trestným stíhaním, ale otázka primeranosti musí byť obojstranná.

24.1.Opakovane odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že škoda žalobcovi vznikla uznesením o vznesení obvinenia ČVS: KRP-34/OEK-KE-2012 z 25.2.2014.

24.2.Minimálna mzda rok 2014 vo výške bola vo výške 352,00 eura mesačne a jej 50 násobok predstavuje sumu 17 600,- eur.

24.3.Žalobcovi bola priznaná náhrada za 44 mesiacov v sume 15 000 eur, čo mesačne predstavuje 340 eur, čo odvolací súd považuje za primerané vzhľadom na dĺžku trestného stíhania a skutočnosť, že žalobca nebol väzobne stíhaný.

25.Vyššie uvedené závery odvolacieho súdu vychádzajú z početnej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR uvedené v rozhodnutí prvoinštančného súdu (bod 114.), s ktorými sa odvolací súd stotožňuje a poukazuje na nich.

26.Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

27.1.Podľa § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

27.2.Podľa § 262 ods.2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

28.1.O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 262 ods.1 a § 255 ods.1 CSP.

28.2.Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto náhrada trov odvolacieho konania bola priznaná žalovanej.

29.Pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté: 3 hlasy za (§ 393 ods.2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.